

Jämesoolevähi sõeluuringu ABC: millal, miks ja kuidas osaleda?

Jämesoolevähk on üks levinumaid vähivorme maailmas, kuid õnneks on olemas tõhus ennetusmeede – jämesoolevähi sõeluuring. Tervisekassa koondas kokku info, mida jämesoolevähi ja selle sõeluuringu kohta teadma peaks.

Mis haigus on jämesoolevähk?

Jämesoolevähk on enamasti limaskesta kasvajast alguse saanud pahaloomuline kasvaja, mis paikneb jämesooles ja mille tekkeks on vaja mitme vähki põhjustava teguri enamasti aastatepikkust koostoimet. See on sageli esinev haigus, mis kimbutab peaaegu võrdselt nii naisi kui mehi enamasti vanuses üle 50 aasta. Eestis haigestub jämesoolevähki igal aastal peaaegu 1000 inimest.

Keda oodatakse sõeluuringule?

Eestis kutsutakse jämesoolevähi sõeluuringule 60–68-aastaseid mehi ja naisi iga kahe aasta tagant.

Miks on oluline sõeluuringus osaleda?

Jämesoolevähi sõeluuringul osalemine on hea võimalus kontrollida oma tervist, sest sõeluuring kui esmane ennetus aitab ära hoida vähi tekke. Vähk hakkab tekitama kaebuseid ja sümptomeid alles siis, kui see on organismis levinud teistesse organitesse. Sõeluuringu abil on aga võimalik vähk avastada varases arengujärgus või enne selle välja kujunemist. Kui inimesed pöörduvad arsti juurde liiga hilja ehk juba esinevate kaebusega, on vähki raskem ravida.

Kuidas sõeluuringus osaleda?

Sõeluuringu sihtrühma kuuluvatele inimestele saadetakse nimeline elektrooniline kutse. Kui vähi sõeluuringute registris infot e-posti edasisuunamise kohta ei ole, saadetakse paberkutse rahvastikuregistris märgitud aadressile. Seejärel tuleb osalemiseks ühendust võtta oma perearstikeskusega ja registreerida end pereõe vastuvõtule. Tegelikult ei pea aga jääma kutset ootama, vaid osaleda saab ka ilma selleta. Kui kuulute antud aastal sõeluuringu sihtrühma, võite pöörduda otse oma perearsti poole ja registreerida end pereõe vastuvõtule. Tasub ka meeles pidada, et kutse sõeluuringule kehtib kalendriaasta lõpuni.

Kuidas uuring toimub?

Jämesoolevähi sõeluuringul kasutatakse peamise meetodina peitveretest, mille abil saab avastada roojas leiduvat verd. Koloskoopia ehk jämesoole uurimine torukujulise videokaameraga varustatud instrumendiga võetakse appi ainult positiivse peitveretest korral. Perearsti või -õe vastuvõtul saate väljaheiteproovi võtmise komplekti, kus on proovinõu, infomaterjal, ankeet ja ümbrik koos labori aadressiga, kuhu pärast proov saata. Proovi saate teha kodus ja seejärel tuleb see saata postiga laborisse. Proovi saatmise postikulu on eelnevalt tasutud ja lisakulutusi proovi saatmisega ei kaasne.

Kuidas tulemustest teada saab?

Uuringu vastuse saab teada perearstikeskusest või terviseportaalist terviseportaal.ee 10 tööpäeva möödumisel pärast proovi postitamist. Kui testi tulemus on positiivne, tuleb lisauuringute korraldamiseks võtta ühendust perearstikeskusega. Muretsemiseks ei ole põhjust, sest positiivne esmase testi vastus ei tähenda muud, kui vajadust täiendavateks uuringuteks.